

CO DĚLAT, KDYŽ ...

**ODPOVĚDI NA NEJČASTĚJŠÍ
DILEMY PRAKTIKUJÍCÍHO
MUSLIMA**

**PODLE ŠEJCHA
MUHAMMEDA SÁLIHA AL-MUNEDŽDŽIDA**

PŘELOŽILA: PETRA HAISAM

KONTROLA PŘEKLADU: ALÍ VĚTROVEC

Obsah

Úvod

1. Čistota a očista

Barva nebo špína na rukou při provádění abdestu

Oblékání na zranění

Stopy znečištění na oděvu

Znečištění při cestování

Krvácení po potratu – nifás nebo ne?

2. Modlitba

Weswás (myšlenky našeptávané šejtánem)

Co když se něco přihodí během modlitby?

Pocítění nutkání k potřebě když se provolává ikáma

Pochybnosti o vypouštěných větrech

Když je ezán na fadžr zatímco se člověk modlí witr

Zmeškal 'asr a dorazí do mešity potom, co započala modlitba maghrib

Cestující se přidal ke shromáždění, aniž by věděl, že imám je také cestující

Modlíci se není schopen vydržet vestoje po zbytek modlitby

Modlíci se uslyší klepání na dveře, nebo modlíci se matka spatří, že dítě dělá něco nebezpečného

Odpověď na pozdrav při modlitbě

Připojení k modlitbě v půli započaté modlitby

Nespěchat nadměru připojit se k modlitbě v půli

Větry během Páteční modlitby

Co když se člověk již pomodlil a přijde do jiné mešity, kde se lidé stále modlí

Stále se modlíci sunnu v okamžiku ikáma

Být informován o správné kible během modlitby

Zaostávání při modlitbě ve shromáždění

Když imám anuluje svůj abdest

Když je odhalena imámová 'awra

Uvědomění si, že jeho abdest je neplatný, protože otření ponožek přitom už není přijatelné

Když imám zapomene konec recitovaného verše

Mít v plánu modlit se o déšť, pak začne pršet, než se lidé začnou modlit

Usnout při pátečním kázání

3. Odpovědi o zapomenutí během modlitby

Pochybnost o počtu odmodlených rek'átů

Imám si vzpomene, že zapomněl recitovat al-Fátihu během tichého rek'átu

Člen shromáždění zapomněl recitovat al-Fátihu nebo se přidal k modlitbě v okamžiku rukú'

Zvednutí hlavy z rukú' a následné uvědomění, že zapomněl říct tesbíh

Zapomenutí prvního tešehudu

Imám vysloví selám, pak padne na tvář kvůli zapomnětlivosti, ale později se postaví, aby dokončil modlitbu

Imám se splete, ale nechápe, když na to shromáždění odkazuje říkáním "Subhán Alláh" aby ho na to upozornili

4. Rozličné odpovědi

Zapomenutí obléci si ihrám na hadž nebo ‘umru
Přerušeni tawwáfu nebo sa’j
Pohřeb toho, kdo zemřel na moři
Výměna peněz stejné měny
Být v práci požádán udělat něco, co odporuje islámským zásadám

5. Obecné chování a sunna Proroka صلى الله عليه وسلم

Náležitý způsob děkování Alláhu
Přijímání peněz nebo majetku, o který se jeden neprosil
Dotazování se muslimského hostitele na jídlo nebo pití, které podává
Chůze s jednou botou, když druhá je poškozená
Pěkné sny
Špatné sny
Být ovlivněn spatřením ženy
Sezení mezi sluncem a stínem není dovoleno
Když nemoc zasáhne něčí rodinu
Když něčí dítě nebo člen rodiny lže
Kdy není nejvhodnější možností povědět pravdu

Úvod

Chvála náleží Alláhu, Pánu světů, a pokoj a požehnání budiž s nejuznejším z proroků a poslů, naším Prorokem Muhammadem, a s jeho rodinou a společníky.

Muslim může v životě narazit na množství naléhavých situací, kdy potřebuje znát okamžitou odpověď na to, jak řešit konkrétní dilema. Ve většině případů však v takové chvíli není možné hledat nebo se ptát po vhodné islámské odpovědi.

To ukazuje důležitost učení se o islámu a poznání šari'atských pravidel - když bude muslim tuto informaci potřebovat, bude ji mít po ruce a bude schopen posloužit sobě nebo svým muslimským druhům, aby zabránil dopouštění se něčeho, co je zakázáno anebo je to chyba. V některých případech může neznalost vést k pokazení uctívání nebo, přinejmenším, velkým rozpakům.

Je nešťastné, když se imám omylem vztyčí k pátému rek'átu, a ve shromáždění v mešitě se nenajde nikdo, kdo by věděl, co by se mělo podle rozhodnutí šarie v takové situaci udělat. Nebo poutník zamýšlející vykonat 'umru dorazí na letiště v poslední minutě a náhle zjistí, že zapomněl svůj oblek, ihrám, avšak už nemá čas s tím něco podniknout, a mezi muslimy na letišti není nikdo, kdo by mu poradil, co by měl dělat v této tísnivé situaci. Či může člověk vejít do mešity kvůli dešti ve chvíli, kdy se místní shromáždili, aby se společně modlili noční modlitbu, ale on se ještě nepomodlil večerní, čímž je zmaten a neví, co dělat. V takové situaci mohou lidé rozpoutat diskusi založenou na neznalosti a tak ovládne mešitu zmatek. V mnoha individuálních a osobních záležitostech může vést neznalost k rozpakům, či dokonce hříchu, zejména je-li osoba v postavení, že má vydat rozhodnutí a nemá dostatečné znalosti, na kterých by se toto rozhodnutí dalo založit.

Lidé v tomto světě připravili informaci sdělující lidem, jak se chovat v tísnivých situacích: co podniknout, když vypukne požár, když se někdo topí, když někoho kousne štír, stane-li se dopravní nehoda, když někdo krvácí anebo utrpěl zlomeninu... Všechny tyto procedury první pomoci jsou dobře známy. Lidé se jim učí a pořádají pro ně zvláštní kurzy. Oč je potom důležitější, aby se ti, kdo se zabývají Věčností, učili a vyučovali v pravidlech náboženství!

V tomto bodě bychom měli uvést důležitost rozlišení mezi hypotetickými věcmi, které se zřídka, pokud vůbec, dějí, a věcmi, které známe ze zkušenosti, že se lidem stávají a oni se na ně ptají.

S ohledem na první typ (hypotetické situace), vyptávání se na ně je nesmyslné maření času, což není v islámu dovoleno. Prorok صلى الله عليه وسلم nás před tím varoval, když pravil: **“Přijměte to, s čím jsem vás zanechal, neboť lidé, kteří přišli před vámi, byli zničeni kvůli přemíře zpochybňování a disputacím s Proroky...”**¹

Komentující tento hadís, Ibn Redžeb (kež se nad ním Alláh smiluje) pravil: *“Tento hadís naznačuje, že je zakázáno pokládat zbytečné otázky... nebo klást otázky z tvrdohlavosti či s úmyslem se vysmívat.”*²

Takto vykládáme slova skupiny selef, jako je zpráva, že když Zejd ibn Sábít, kež v něm Alláh nalezne zalíbení, byl na něco dotazován, říkal, *“Stalo se to opravdu?”* Pokud pravili *“Ne,”* řekl jim, *“Tak to nechte, dokud se to opravdu nestane.”*³

¹ Zaznamenal al-Buchári a Muslim; tato verze byla zaznamenána Muslimem, č. 1337, sv. 2, str. 975.

² Džámi'u l-'Ulúm we l-Hikám od Ibn Redžeba, 1/240, editoval šejch al-Arnaút.

³ Zaznamenal Ibn Redžeb, 1/245; viz podobné zprávy v Sunen ad-Dárimi, 1/49, a Džámi'u l-Bejáni l-'Ilm od Ibn 'Abdulberra, 2/174.

S ohledem na druhý typ, tedy věci, které se už staly, na ty je dobré se ptát. Společníci Proroka صلى الله عليه وسلم se ho někdy ptali na věci, které se nestaly, ale to bylo proto, aby věděli, jak jednat, až se stanou. Například se ho ptali: *“Zítř se setkáme s nepřítelem, a nemáme nože, mohli bychom použít jako zbraně sušenou třtinu?”* Ptali se ho na vládce, o nichž jim řekl, že přijdou po něm, zda by je měli poslouchat nebo s nimi bojovat. Huzajfa se ho ptal na časy pokušení a na to, co v těchto dobách dělat.⁴ To značí, že je dovoleno ptát se na věci, u nichž se očekává, že se stanou.

Následuje diskuse o určitých tématech, kterým mohou lidé čelit ve skutečném životě. Toto jsou praktické záležitosti, které se staly a mohly by se některým lidem stát.

V každém případě je odpověď doprovázena odkazem na zdroj v práci spolehlivého učenice.

V některých případech se mohou názory různit, ale odpověď byla omezena na jedno hledisko, to založené na nejprokazatelnějším důkazu, pro stručnost a snadné porozumění.

Prosím Alláha, aby prospěl mě a mým druhům v islámu v tomto světě a o Soudném dnu. Kéž odmění dobrým všechny, kdo se podílí na tomto úsilí, neboť On je nejlaskavější a nejvíce štědrý. Alláh ví nejlépe. Kéž Alláh požehná našemu Proroku Muhammadovi a jeho rodině a společníkům.

⁴ Džámi' u l-'Ulúm we l-Hikám, 1/243.

1. Čistota a očista (tahára)

Barva nebo špína na rukou při provádění abdestu

Otázka: Pokud člověk objeví něco jako barvu, nebo špínu na svých rukou, zatímco provádí abdest, a snaží se to odstranit, přerušil toto posloupnost jeho abdestu a znamená to, že musí začít znovu?

Odpověď: Podle nejsprávnějšího názoru toto nepřerušil posloupnost jeho abdestu dokonce ani kdyby již omyté části těla už oschly, jelikož se opozdil kvůli čemusi, co souviselo s očistou. Podobně není jeho abdest ovlivněn, přesunuje-li se od jednoho kohoutku k jinému, kde teče voda apod.

Ale pokud je vyrušen něčím, co nesouvisí s jeho abdestem, jako odstranění nečistoty z oděvu, nebo jídlem a pitím atd. a části těla, které si už umyl během abdestu uschly, pak musí celý abdest zopakovat.⁵

Přikrytí zranění

Pokud má člověk zranění na kterékoli části těla, jež by měla být omyta během abdestu, a nemůže si to zakrýt náplastí nebo obvazem, pak by měl vykonat abdest, a tejemmum⁶ za zraněnou část⁷. Nemusí si omývat zraněnou část, pokud by to bylo škodlivé.

Stopy velké rituální nečistoty⁸ na oděvu

Pokud má osoba nějaké stopy dženába (tj. rituální nečistoty, jako semeno, atd.) na svém oblečení, a již se modlil nějaké modlitby aniž by si to uvědomil, měl by vykonat ghusl⁹ a zopakovat modlitby od posledního období spánku, kdy měl na sobě toto oblečení. Pokud však ví, že dženábah pochází z předchozí doby spánku, měl by zopakovat všechny modlitby od konce spánku, kdy si myslí, že se dženába objevila.¹⁰ Důkaz, že by měl provést ghusl k modlitbě v případě dženába lze nalézt na mnoha místech, jako je verš

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا

“Vy, kteří věříte! Nepřibližujte se k modlitbě jste-li opilí, dokud nebudete vědět (smysl toho), co říkáte; a nekonejte ji, jste-li znečištěni dženába (tj. ejakulací, polucí, aniž byste se vykoukali) – leda jste-li na cestě (tj. bez dostatku vody apod.) – dokud jste si neumyli celé tělo! ...” (al-Nisá’ 4:43)

a hadís od ‘Aliho (kéž v něm Alláh nalezne zalíbení) v němž pravil: *“Zakoušel jsem hodně výronů semene, tak jsem se koupal dokud mi nezačala praskat kůže na zádech. Zmínil jsem to před Prorokem صلى الله عليه وسلم, nebo mu to bylo řečeno a on pravil: “To nedělej, když máš poluci, umyj si pohlaví a proved’ abdest k modlitbě jako obvykle. Pokud voda (tj. semeno) vystříkne, proved’ ghusl.”*¹¹ Tzn. je-li vypuštěno semeno, ghusl je nutný, ale kde je pouze výtok, stačí umýt pohlaví a provést abdest.

⁵ Fatawá’ Ibn ‘Usejmín, 4/145-146.

⁶ Tj. náhradní očistu pískem, zeminou apod.

⁷ Viz al-Mughni me’a š-Šerhi l-Kebír, 1/282.

⁸ Tj. hovoříme zde o rituální nečistotě, která vyžaduje pro své odstranění rituální koupel, např. po pohlavním styku, či výronu semene.

⁹ Rituální koupel.

¹⁰ Viz al-Mughni me’a š-Šerhi l-Kebír, 1/199.

¹¹ Zaznamenal Abú Dawúd, č. 206; klasifikováno jako sahih al-Albáním v Irwá’u l-Ghalíl, č. 125.

Dženába při cestování

Cestující se může ocitnout při dlouhé cestě letadlem ve stavu džunub (tj. velké nečistoty). Nemá možnost provést ghusl, a v letadle není nic k použití pro tejemmum. Kdyby čekal, až dorazí na místo, zmešká čas modlitby, a může se jednat o modlitbu, kterou nejde spojit s jinou jako je fadžr, pokud vyrazil před fadžrem a nepřistane před východem slunce, nebo čas pro spojení dvou modliteb jako zuhr a 'asr může také vypršet, neboť vyrazil před zuhrem a nedorazí než bude maghrib. Co by měl dělat v této situaci?

Akceptujeme-li, že nemá možnost vykonat ghusl na palubě letadla, pak je v situaci známé učencům jako *“ten, kdo nemá přístup ke dvěma očišťujícím materiálům (tj. voda nebo zemina).”* Pro tuto situaci existují rozličné názory. Imám Ahmed a většina učenců hadísu praví, že by se měl modlit tak, jak je, jelikož víc udělat nemůže a *“Alláh ukládá duši jen to, co je pro ni možné.”*¹² Konkrétním důkazem je v tomto případě zpráva zaznamenaná Muslimem v jeho Sahíh, kde se stanovuje, že Prorok صلى الله عليه وسلم poslal několik lidí, aby hledali náhrdelník, který ztratila 'Á'iša. Přišel čas modlitby a oni se modlili bez abdestu (jelikož nemohli nalézt vodu). Když se vrátili k Prorokovi صلى الله عليه وسلم, pověděli mu o tom a pak byl zjeven verš o tejemmum.¹³ Prorok صلى الله عليه وسلم je nevinil ani nekritizoval, ani jim neřekl, aby modlitbu zopakovali. To značí, že modlitba je povinná, dokonce i když rituální čistota je podmínkou pro modlitbu, ta by neměla být odložena, ani když nejde dosáhnout očisty.¹⁴ Podobné rozhodnutí se vztahuje na nemocné, kteří nemohou pohnout údy, a lidi, kteří jsou uvězněni, spoutáni nebo přivázáni.

Co se tím myslí je, že modlitba by měla být vykonána nejlepším možným způsobem za daných okolností, a neměla by být zpožděna za svůj stanovený čas. Podle nejsprávnějšího názoru se pak nemusí zopakovat, neboť Alláh na nás neklade žádné obtíže v náboženství.

Krvácení po potratu – nifás¹⁵ nebo ne?

Pokud žena potratí a krvácí, měla by se modlit nebo ne?

Odpověď na tuto otázku závisí na druhu krve: je to nifás nebo ne? Učenci uvedli příslušná omezení: *“Pokud vidí krev potom, co prošlo cosi mající lidské znaky, pak je to nifás, ale pokud vidí procházet cosi, co připomíná krevní sraženinu (nutfa nebo 'alak), pak to není nifás.”*¹⁶

Ve druhém případě jde o istiháda (tj. nepravidelné krvácení), tak by měla provést abdest ke každé modlitbě, potom co započal čas modlitby, a pak se modlit. Pokud to, co prošlo, byl plně zformovaný plod, nebo má zformované údy jako ruce nebo chodidla nebo nohy, pak je to nifás. Pokud říká, že to vzali v nemocnici a dali pryč a neviděla to, potom učenci stanovují, že nejkratší doba, za níž se mohou lidské znaky zformovat je 81 dní po početí.¹⁷ To je založeno na hadíse vypravovaném Abdulláhem ibn Mes'údem podle nějž Posel Alláha صلى الله عليه وسلم, který je tím, kdo mluví pravdu, pravil: *“Stvoření každého z vás se sběhne za čtyřicet dní v lůně matky, kdy je 'alaka (cosi co se přichytává) a po stejnou dobu je mudgha (cosi jako hrudka rozžvýkaného masa). Pak Alláh sešle anděla, který má nařízeno provést čtyři věci: zapsat jeho skutky, jeho výživu a zda bude nešťastný nebo požehnaný ...”*¹⁸

Kterákoli žena čelící tomuto problému by se měla poradit s lékaři, v jaké situaci se přesně nachází.

¹² Odkazuje na koránský verš č. 286 ze súry al-Bekara: لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا.

¹³ Sahíh Muslim, č. 367.

¹⁴ Viz al-Mughní me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/251.

¹⁵ Krvácení po těhotenství.

¹⁶ Viz al-Mughní me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/361.

¹⁷ Medžmú'atu l-Fetewá 'i š-Šejchi ibni l-'Usejmín, 4/292.

¹⁸ Tuto verzi vypravoval al-Buchári, Feth, 6/303.

S ohledem na krev, která může být předehtou k normálnímu porodu: je-li doprovázena porodními bolestmi nebo stahy, pak je to nifás, jinak ne. Šejchu l-Islám Ibn Tejmíjja (kež se nad ním Alláh smiluje) pravil: *“Co vidí, když propuknou porodní bolesti je nifás. Co se tu myslí, jsou stahy, po nichž následuje porod; pokud toto není ten případ, pak nejde o nifás.”*¹⁹

2. Modlitba (saláh)

Weswás (myšlenky našeptávané šejtánem)

Pokud při modlitbě zažívá člověk weswás (našeptávané myšlenky) od šejtána, které způsobí, že klopýtne při recitaci Koránu, přicházejí mu na mysl špatné myšlenky a pochybuje o počtu rek‘átů, které dokončil, co by měl dělat?

To se stalo také jednomu ze sahába, jmenovitě Osmánu ibn Abí al-Ásovi (kež v něm Alláh nalezne zalíbení). Přišel k Prorokovi صلى الله عليه وسلم a stěžoval si na to: *“Šejtán vstoupil mezi mne a mou modlitbu, a způsobil, že jsem zaváhal při recitaci.”* Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: *“To je šejtán zvaný Chanzab. Pokud ucítíte jeho přítomnost, hleďte útočiště u Alláha a plivněte třikrát po svojí levici.”* Osmán (později) řekl: *“Učinil jsem tak a Alláh mne ho zbavil.”*²⁰

Tento hadís ukazuje dva způsoby, jak zažehnat šejtána, který se snaží vyrušit člověka při modlitbě. První je hledat útočiště u Alláh před zlem šejtána, i vyslovením těchto slov během modlení – v tomto případě na tom není nic špatného. Druhým je plivnout nalevo třikrát za sebou. To znamená fouknout do vzduchu způsobem podobajícím se pliváním ale vypuštěním pouze nepatrného množství slin, aby to neovlivnilo osobu vedle vás ani neznečistilo mešitu.

Co když se něco přihodí během modlitby?

Pokud se člověku během modlitby stane něco, co nepatří do modlitby, muži by měli říct *“Subhán Alláh,”* a ženy tlesknout. Důkazem pro to je hadís vypravovaný od Sahla ibn Se‘ada, podle něhož Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: *“Jestli se vám něco přihodí při modlitbě, muži by měli říct ‘Subhán Alláh’ a ženy tlesknout.”*²¹ Podle verze vypravované al-Buchárim a Muslimem: *“Tesbíh (řící ‘Subhán Alláh’) je pro muže a tleskání je pro ženy.”*²²

Nutkání k potřebě, když se provolává ikáma

Má-li modlitba začít (provolává se ikáma) a člověk cítí nutkání k potřebě, měl by jít do koupelny a vyhovět této potřebě, dokonce i když to znamená, že zmešká společnou modlitbu. Důkazem pro to je hadís vypravovaný Abdulláhem ibn Arkamem: *“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud někdo potřebuje vykonat potřebu a modlitba má začít, necht’ nejprve vyhoví této potřebě.”*²³

Pochybnosti o vypouštění větrech

Pokud modlí se člověk pochybuje, zda pustil větry nebo ne, nebo cítí pohyby v břiše, měl by se přestat modlit, anebo by měl pokračovat?

Pokud si je jist, že pustil větry, potom by se měl přestat modlit, ale pokud si jist není nebo pochybuje, tak by neměl zastavovat – dokud se o tom nepřesvědčí, buďto, že uslyší zvuk nebo ucítí zápach. Pokud zjistí, že pustil větry, pak by se měl přestat modlit, jinak by tomu neměl věnovat pozornost.

¹⁹ Medžmú’ Fetawá’ Ibn ‘Usejmín, 4/327.

²⁰ Sahíh Muslim, č. 2203.

²¹ Zaznamenal Abu Dawúd.

²² Sunen Abí Dawúd, 941; Sahíh al-Buchárim (vydání al-Bugha), 1145; Sahíh Muslim, 106.

²³ Zaznamenal Abu Dawúd, č. 88; viz též Sahíh al-Džámi’, 373.

Důkazem pro to je hadís vypravovaný Abú Hurejrou (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): *“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud se někdo z vás modlí a pocit’uje nějaký pohyb v zadním průchodu a není si jist, zda pustil větry či nikoli, neměl by přestat v modlitbě, dokud neuslyší zvuk nebo nezaznamenaná zápach.”*²⁴

Toto je jeden z důležitých islámských předpisů pro léčení weswás (myšlenek našeptávaných šejtánem).

Když přijde ezán na fadžr, zatímco se člověk modlí witr

Modlí-li se osoba witr a muezzín již volá ezán (výzva k modlitbě) na fadžr zatímco dotyčný se stále modlí, měl by pokračovat v modlitbě witr?

Ano, pokud nastane ezán zatímco se modlí witr, měl by dokončit modlitbu, na tom není nic špatného.²⁵ Tato záležitost souvisí s načasováním modlitby witr, tj. končí-li se začátkem fadžru nebo s koncem fadžru. Většina (učenců) praví, že končí se začátkem modlitby fadžr.²⁶

Zmeškal ‘asr a dorazí do mešity potom, co započala modlitba maghrib

Pokud osoba zameškala modlitbu ‘asr a dorazí do mešity, kde shledá, že už začala modlitba maghrib, co by se mělo udělat?

Šejchu l-Islám Ibn Tejmíja (kež se nad ním Alláh smiluje) pravil: *„Měl by se pomodlit maghrib s imámem, a potom se pomodit ‘asr, jak je odsouhlaseno všemi vedoucími učenci. Pokud jde o to, zda by měl opakovat maghrib, pak existují dva názory. První jest, že by ho měl zopakovat; toto je hledisko Ibn Omara, Málíka, Abú Hanífy a nejznámější názor Ahmeda. Druhý názor je, že ho opakovat nemusí; toto je hledisko Ibn ‘Abbáse a aš-Šáfi’ího, a druhý názor Ahmeda. Druhý názor je správnější, poněvadž Alláh neučinil pro člověka povinným modlit se jednu modlitbu dvakrát, pokud se co nejvíce obává Alláha. A Alláh ví nejlépe.”*²⁷

Cestující se přidal ke shromáždění, aniž by věděl, že imám je také cestující

Pokud cestující narazí na modlící se shromáždění, a neví, zda imám je také cestující (tudíž se může přidat k modlitbě s úmyslem ji zkrátit), nebo je-li místní (takže se za ním může modlit úplnou modlitbu), co by měl dělat?

Podle nejsilnějšího názoru by měl jednat na základě toho, co vidí ze známek cesty na imámovi, jako jeho oděv nebo cestovní výbava. Pokud mu připadá, že imám je místní, pak by se za ním měl modlit úplnou modlitbu.

Důkazem pro to je zpráva vypravovaná Ahmedem od Ibn ‘Abbáse, který byl otázán: *“Co je příčinou toho, že cestující se modlí dva rek‘áty, je-li sám a čtyři rek‘áty, když se modlí za místním?”* Pravil: *“Toto je sunna.”* Podle jiné zprávy řekl: *“Toto je sunna Abú l-Kásimova”*^{28, 29}

Předpokládá-li, že imám je cestující a modlí se dva rek‘áty s úmyslem modlit se zkrácenou modlitbu, pak po salám (dovršení modlitby) zjistí, že imám je ve skutečnosti usedlík a tyto dva rek‘áty byly třetí a čtvrtý modlený imámem, v tomto případě by měl vstát, pomodlit se další dva rek‘áty k dovršení modlitby, a udělat sudžúd sehwa (dvě padnutí na tvář navíc).³⁰ Mluvení nebo otázení se kvůli jeho modlitbě nebude na škodu.

²⁴ Zaznamenal Abu Dawúd, 177; viz také Sahíh al-Džámí, 750.

²⁵ Ibn ‘Usejmín, Fatáwa al-Islámíja, 1/346.

²⁶ Is‘áf Ahlu l-‘Asr bimá werede fí Ahkámí s-Saláti l-Witr od Fejhána al-Mutádžirího, str. 33.

²⁷ Medžmú’ Fetawá í Ibn Tejmíja, 22/106.

²⁸ Abú l-Kásim byla přezdívkou Prorokova صلى الله عليه وسلم.

²⁹ Al-Háfiz Ibn Hadžer nekomentoval tento hadís v al-Tachlís, 2/50, ale Ahmad Šákír klasifikoval její isnád jako sahéh ve svém komentáři k al-Musnedu, 3/260.

³⁰ Al-Medžmú’ li n-Newáwí, 4/356.

Nebýt schopen vydržet stát po zbytek modlitby

Pokud je člověk, který se modlí, náhle neschopen stát po zbytek modlitby, nebo člověk, který se modlil v sedě, je naráz schopen stát, co by měl dělat?

Ibn Kudáma (kež se nad ním Alláh smiluje) pravil: *“Jakmile je nemocná osoba, která se modlí, schopna dělat to, čeho nebyla schopna na počátku své modlitby, ať je to stát, sedět, uklánět se, padat na tvář nebo jakýkoli jiný pohyb, pak by měl pokračovat a stavět na tom, co již dokončil. Podobně, pokud člověk začíná modlitbu schopen provádět všechny akce a pak je náhle neschopen dělat určité věci, pak by to měl vykonat jak nejlépe dovede a stavět na tom, co již dokončil, jako kdyby se nic nezměnilo.”*³¹

Důkazem pro to je hadís od ‘Imrána ibn Husejna (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): *„Měl jsem hemeroidy, tak jsem se ptal Proroka صلى الله عليه وسلم na modlitbu. Pravil: „Modli se ve stoje, nemůžeš-li, v sedě, a nemůžeš-li, potom na svém místě.”*³²

Když modlíci se uslyší klepání na dveře, nebo modlíci se matka spatří, že dítě dělá něco nebezpečného

Pokud někdo klepe na dveře, zatímco se člověk modlí, nebo matka, jež se modlí, vidí, jak si dítě hraje s elektrickou zásuvkou nebo dělá něco podobně nebezpečného, co by se mělo dělat? Pokud osoba, která se modlí, potřebuje udělat něco relativně drobného, jako otevřít dveře, pak není nic špatného na tom, to udělat, dokud zůstane čelem ke kible.

Důkazem pro to je hadís zaznamenaný Abú Dawúdem od ‘Á’íše (kež v ní Alláh nalezne zalíbení) jež pravila: *“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم se modlival za zavřenými dveřmi. Přišla jsem a požádala, aby je otevřel, tak přišel a otevřel mi a vrátil se ke své modlitbě.”* Vypravěč zmínil, že dveře se nacházely ve směru kibly.³³

Totéž se vztahuje na modlíci se matku, která potřebuje odsunout svoje dítě od něčeho nebezpečného nebo škodlivého a tak podobně. Prostý pohyb doprava nebo doleva, vpřed nebo vzad, neovlivní její modlitbu. Stejně tak pokud něčí plášť sklouzne, ten, kdo se modlí, ho může sebrat, a pokud se izár (spodní oděv) uvolní, může si ho utáhnout. V určitých případech šarí’ a dovoluje větší pohyby během modlitby, dokonce i když to znamená opustit směr kibly, jak je zaznamenáno v hadíse vypravované Abú Hurejrou (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): *“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Zabíjejte dvě černé věci během modlitby: hada a štíra.”*³⁴

Odpověď na pozdrav při modlitbě

Pokud je selám (tj. islámský pozdrav) popřán osobě, která se modlí, smí odpovědět gestem, jak bylo zaznamenáno od Suhejba (kež v něm Alláh nalezne zalíbení), kterýžto pravil: *“Procházel jsem kolem Alláhova Posla صلى الله عليه وسلم jak se modlil. Pozdravil jsem ho selám, a on zareagoval gestem.”*³⁵ Gesto je popsáno v množství hadísů, jako ten vypravovaný Ibn Omarem (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) jenž pravil: *„Posel Alláha صلى الله عليه وسلم vyšel do Kubá’ aby se tam modlil. Přišli k němu ansárové a pozdravili ho selám, zatímco se modlil. Zeptal jsem se Bilála: „Jak jsi viděl, že jim Posel Alláha صلى الله عليه وسلم odpověděl na jejich selám a přitom se modlil?“ Pravil: „Takto,“ a natáhl ruku.”* Dža’fer ibn ‘Awn (jeden z vypravěčů) natáhl ruku s dlaní mířící dolů a hřbetem ruky mířícím vzhůru.³⁶

³¹ Al-Mughni me’a š-Šerhi l-Kebír, 1/782; viz také al-Medžmú’ li n-Newáwí, 4/318.

³² Zaznamenal al-Bucháři, Feth, 2/587.

³³ Sunen Abí Dawúd, č. 922; Sahíh Sunen Abí Dawúd, 815.

³⁴ Sunen Abi Dawúd, č. 92; Sahíh Sunen Abí Dawúd, 814.

³⁵ Sunen Abí Dawúd, 925; Sahíh Sunen Abí Dawúd, 818.

³⁶ Sunen Abi Dawúd, 927; Sahíh Sunan Abi Dawúd, 820.

Připojení ke společné modlitbě v půli modlitby

Pokud do mešity vejde muž, když se imám modlí, měl by se ihned přidat k imámovi, ať je v jakékoli pozici a začít se modlit, anebo počkat, až se imám posadí nebo postaví?

Správná odpověď je taková jak značí důkaz (delíl): měl by se přidat k imámovi bez ohledu na to, do jaké části modlitby dospěl – padání na tvář, stání, uklánění se nebo sezení. Důkazem je hadís od Abú Hurejry (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): „*Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud jste přišli na modlitbu a my padáme na tvář, tak padněte na tvář, ale nepočítejte to, a kdokoli chytí rek’át ten chytí modlitbu.*”³⁷ Mu’áz pravil: „*Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud někdo z vás přijde na modlitbu a imám je v určité pozici, tak dělejte to, co dělá imám.*”³⁸ Taktéž existuje obecný význam hadísu: “Cokoli stihneš, modli se.”

Nespěchat nadmíru, abychom se připojili k modlitbě v půli

Pokud modlitba začne a člověk je stále na cestě do mešity, neměl by nadmíru pospíchat; měl by jít s klidem a důstojností, jak napovídá hadís od Abú Hurejry (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud modlitba začne, nedospějte k ní běžíce; dospějte k ní klidnou a důstojnou chůzí. Cokoli stihnete, modlete se, a cokoli zameškáte, dokončete (potom).*”³⁹

Vypuštěné větry během Páteční modlitby

Co když člověku ujdou větry během společné modlitby, co by měl dělat v této trapné situaci? Měl by si dát ruku na nos a odejít. Důkaz pro to byl vypravován ‘Á’išou (kež v ní Alláh nalezne zalíbení) která pravila: “*Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud někdo z vás pustí větry zatímco se modlí, měl by si držet nos a odejít.*”⁴⁰ Al-Tíbí pravil: “*Příkaz držet se na nos je kvůli tomu, aby to vypadalo, jako že krvácí. To není lhaní; je to způsob jednání, který je dovolen, aby šejtán nepřesvědčil člověka v této situaci, aby neodcházel, protože se před ostatními příliš stydí.*”⁴¹

Toto je příklad druhu dvojznačnosti, která je dovolena a schválena, za účelem vyhnout se zahanbení, jelikož kdokoli ho uvidí odcházet tímto způsobem, bude předpokládat, že krvácí z nosu. Jiným prospěchem této Prorokovy rady je, že skoncuje s našeptáváním Satana, což by jinak způsobilo, že by zůstal v řadě nebo se dál modlil potom, co mu unikly větry a to se nelíbí Alláhu. Jak by mohl zůstat, když Prorok صلى الله عليه وسلم mu nařídil odejít? V tomto případě je mu dovoleno buď projít řadami nebo jít na kraj mešity, aby se dostal pryč a mohl provést abdest, a pak se vrátit a znovu se přidat k modlitbě.

Co když se člověk již pomodlil a přijde do jiné mešity, kde se lidé stále modlí

Pokud se už člověk modlil v mešitě, pak přijde do jiné mešity k lekci nebo za jinou záležitostí a najde zde lidi, jak se modlí, tak by se k nim měl připojit a jeho modlitba bude považována za náfil (modlitbu dobrovolnou). Měl by to učinit dokonce i během zakázaných časů modlitby, protože je za tím důvod. Důkazem je hadís od Jezída ibn al-Asweda (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): “*Konal jsem pout’ s Prorokem صلى الله عليه وسلم a modlil se s ním Fadžr v Mesdžid Al-Chajf. Když dovršil svou modlitbu a obrátil se, našel dva lidi vzadu, kteří se s ním nemodlili. Pravil: „Musím s nimi promluvit.“ Tak k nim došel a oni se trásli. Zeptal se jich: „Co vám zabránilo se s námi pomodlit?“ Pravili: „Posle Alláha! Již jsme se*

³⁷ Sunen Abí Dawúd, 893; Sahíh Sunen Abí Dawúd, 792.

³⁸ Sunen at-Tirmízí, 591; viz také Sahíh Sunen al-Tirmízí, 484.

³⁹ Zaznamenal al-Buchárí, Feth, 2/390.

⁴⁰ Sunen Abí Dawúd, 1114; viz též Sahíh Sunen Abi Dawúd, 985.

⁴¹ Mirkátu l-Mafátíhi Šerhi Miškáti l-Masábih, 3/18.

pomodlili doma.“ Pravit: „**To nedělejte. Pokud jste se už pomodlili doma a přijdete na shromáždění do mešity, modlete se také s nimi a bude to pro vás dobrovolná modlitba.**“⁴²

V jiném hadíse se vypravuje, že dva přišli po modlitbě Fadžr, což je čas, kdy je modlitba zakázána. Imám Málík zaznamenal v al-Muwetta' v kapitole “Co bylo vypravováno k opakování modlitby s imámem potom, co se osoba modlila zvlášť”:

“Mihdžán (Boží spokojenost s ním), pravil, že se nacházel ve společnosti Alláhova Posla صلى الله عليه وسلم, když bylo voláno k modlitbě. Posel Alláha صلى الله عليه وسلم vstal a modlil se ve shromáždění, pak se vrátil, zatímco Mihdžán zůstal na místě a nemodlil se s nimi. Tak mu Posel Alláha صلى الله عليه وسلم řekl: „**Co ti zabránilo modlit se s lidmi? Copak nejsi muslim?**“ Pravit: „**Věřu jsem, Proroku Alláha! Ale modlil jsem se doma.**“ Prorok صلى الله عليه وسلم mu řekl: „**Když přijdeš do mešity, tak se modli s lidmi, i kdyby ses již modlil.**“⁴³

Stále se modlící sunnu v okamžiku ikáma

Pokud osoba vejde do mešity, modlí se sunnu a je volána ikáma, nejsprávnějším názorem v tomto případě je, že pokud je u druhého rek'átu, tak by měl rychle skončit a pokud je u prvního, měl by přerušit svou modlitbu a vstoupit v hromadnou s imámem.⁴⁴ Podkladem pro to je zpráva, kterou Imám Muslim vypravoval ve své Sahíh:

“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم pravit: „**Pokud je voláno ikáma k modlitbě, tak není modlitby vyjma povinné.**“⁴⁵

Tedy pokud osoba provedla rukú' druhého rek'átu a provolá se ikáma, tak by měla dokončit svou modlitbu. Pokud se ikáma volá předtím, než přešla do rukú' k druhému rek'átu, potom by neměl pokračovat, protože co zbývá ze sedždy a tešehhud už není potřebné. Navíc by měl přestat bez selámu, a je dostatečné mít záměr v srdci, navzdory obvyklému nedorozumění.

Být informován o správné kible během modlitby

Pokud jde o společnou modlitbu, a během modlitby jsou informováni, že kibla je v jiném směru, než ke kterému směřují, tak by se všichni měli otočit správným směrem. Totéž platí pro toho, kdo se modlí individuálně. Jakákoli část modlitby byla vykonána (před změnou směru) bude správná. Důkazem pro to je zpráva zaznamenaná imámem Muslimem od Anase (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): „**Zatímco se Prorok صلى الله عليه وسلم modlil směrem k Bajt-al-Makdis (tj. Jeruzalému), byl mu zjeven verš:**

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

„**Vídáme tě často obracet tvář svou k nebi sem a tam a obrátíme tě proto ke kible, jež se ti bude líbit. Obrat' tedy tvář svou směrem k Masdžid al-Harám!**“ (al-Bekara:144). Muž z Bení Seláma šel kolem a shledal je (tj. lidi z Bení Seláma) v pozici rukú' druhého rek'átu modlitby Fadžr. Zavolal na ně: „**Kibla byla změněna,**“ tak změnili směr zatímco stáli v předklonu.“⁴⁶

Pokud byli někteří lidé informováni a jiní ne, tak ten, komu to bylo objasněno, by se měl otočit ve směru, o němž věří, že je správným směrem kibly. Nyní, pokud se všichni tito lidé původně modlili společně v jednom směru, pak se jedni otočili doleva a jiní doprava, je stále platné pro jednoho z nich vést ostatní v modlitbě. Ale učenci mají různý názor ohledně lidí následujících ostatní v případě úplné neshody o směru kibly. Pokud je mezi nimi někdo, kdo je naprosto neznalý směru, měl by následovat mezi nimi toho, kdo si je vědom směru kibly.⁴⁷ Pokud někdo směr kibly nezná, musí se někoho zeptat, pokud může, nebo jinak by měl

⁴² Sunan Al-Tirmízí, č. 219; Sahíh al-Džámi', 667.

⁴³ Al-Muwetta', 1/130; Silsilatu s-Sahíha, č. 1337.

⁴⁴ Fetawá' Ibn 'Usejmína, 1/345.

⁴⁵ Sahíh Muslim, 1/493.

⁴⁶ Sahíh Muslim, č. 527.

⁴⁷ Al-Mughni me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/473.

provést idžtihád (tj. posoudit co nejlépe na základě svých schopností dostupnou informaci) je-li toho schopen, jinak musí následovat někoho, kdo toho schopný je. Nedovede-li nalézt takovou osobu, pak by se měl obávat Alláha, maximálně se pokusit a modlit se, a jeho modlitba je platná. Toto se někdy stává lidem, kteří cestují do zemí nevěřících a nenaleznou žádného muslima ani nikoho, kdo by jim prozradil správný směr kibly, a nemají prostředky jak to zjistit. Ale je-li osoba schopná zjistit směr kibly, ale byla nedbalá a modlila se bez vynaložení tohoto úsilí, modlitba by měla být zopakována, kvůli jeho nedbalosti.⁴⁸

Zaostávání při společné modlitbě

Pokud se osoba modlí ve skupině a reproduktor přestal fungovat, nebo se mu zatočila hlava a zaostal za imámem jedním nebo více povinných aktů (arkán) modlitby (tj. imám ho provedl a on ne, protože neslyšel hlas imáma), tak když se probere, nebo se zvuk reproduktoru vrátí, měl by doplnit tyto povinné činy a potom dál sledovat imáma.

Tento problém může nastat ve více případech. Třeba: Imám recituje verš obsahující slovo padnutí na tvář (sedžda) a někteří lidé mylně porozuměli, že je to verš padnutí na tvář zatímco není takže když imám říká tekbír pro rukú‘ na konci verše a provede rukú‘, někteří z následujících (zejména ti vzadu shromáždění) to pochopí jako tekbír pro padnutí na tvář a tedy padnou na tvář. Když se imám napřímí z rukú‘ se slovy “semi‘ Alláhu limen hamidah”, postaví se z padnutí na tvář, takže zmeškají rukú‘ a postavení se z něho. Tudíž jsou povinni splnit, co zmeškali a potom dohonit imáma. Je tomu tak proto, že to neudělali schválně. Avšak v případě úmyslného opoždování se za imámem (například u toho, kdo protahuje padnutí na tvář, aby učinil delší prosby, takže zmešká povinný akt přicházející po padnutí na tvář), většina učenců praví, že kdo zmešká dva postupně jdoucí povinné akty modlitby bez platné omluvy, jeho modlitba neplatí a je to hříšník.⁴⁹ Avšak principem je, že imám se musí následovat, jak Prorok صلى الله عليه وسلم pravil:

“Imám je zde, aby byl následován, tak se od něho neodchylujte. Když jde do rukú‘, proved’te rukú‘. Když říká “Semi’ Alláhu limen hamidah” (Alláh slyší toho, kdo Jej chválí), řekněte “Rabbená leke l-hamd” (Pane náš, tobě náleží chvála). Když jde do sedždy, proved’te sedždu. Modlí-li se v sedě, všichni by se měli modlit v sedě.”⁵⁰

Když imám zruší svůj abdest

Pokud imám zruší svůj abdest, zatímco se modlí nebo si během modlitby uvědomí, že neprovedl očistu, tak by měl vystoupit z modlitby a určit někoho, aby dokončil vedení modlitby, jak bylo vypravováno od Omara, Alího, ‘Alkamy a ‘Atá‘a. Pokud nikoho neurčí a lidé se modlí sami, toto je také přijatelné a je to názor imáma aš-Šáfí‘ího. Pokud přivede někoho dříve, aby je vedl, i to je dovoleno.

Dokladem pro to je, co bylo vypravováno ohledně Omara (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) když byl pobodán: vzal ruku Abdurrahmána bin ‘Awfa a přiměl ho předstoupit a on dovedl modlitbu do konce.⁵¹ Příčinou pro tuto dedukci je, že Omar to učinil v přítomnosti mnoha společníků a nikdo tomuto činu neodporoval, tak se z toho stal konsenzus (idžmá‘).⁵²

Pokud si imám vzpomene, že není ve stavu čistoty, tak by měl naznačit lidem, aby zůstali jak jsou a jít a očistit se, pak se vrátit, říci “Alláhu akbar” a vést modlitbu dál. Toto je platné. Důkazem pro to je zpráva vypravovaná Abu Dawúdem od Abú Bekra:

⁴⁸ Tamtéž, 1/490.

⁴⁹ Keššáfu l-Kiná‘, 1/467; al-Mewsú‘ atu l-Fikhíjja, 6/29.

⁵⁰ Sahíh al-Buchári, č. 689.

⁵¹ Zaznamenal al-Buchári, Fath, 7/60.

⁵² Ahkámu l-Imáma, al-Muníf, str. 234.

“Posel Alláha صلى الله عليه وسلم začal vést modlitbu fadžr, pak naznačil lidem, že by měli zůstat na místě. Pak se vrátil a z hlavy mu kapala voda.”⁵³

Komentující tento hadís, imám Al-Chattábí pravil: “V tomto hadíse je důkaz, že když někdo vede lidi při modlitbě ve stavu dženába a lidé to nevědí, pak modlitba není ovlivněna a není třeba, aby ji opakovali. Ale imám musí svou modlitbu zopakovat.”⁵⁴

Když je odhalena imámová nahota

Pokud se někdo modlí ve shromáždění za imámem a spatří jeho ‘awru (ty části těla, které musí zůstat zahaleny) odhalenou kvůli rozevření jeho oděvu nebo proto, že jeho oděv je tenký a průsvitný, pak je možné, aby předstoupil a něčím to zakryl, jinak by měl vystoupit z modlitby a informovat imáma slovy “zakryj svou nahotu” (v arabštině “ghatti’ l-’awra”), nebo “chraň, co bylo odhaleno”. Neměl by zůstat potichu a pokračovat v modlitbě, neboť je známo, že imámová modlitba je (za těchto podmínek) nesprávná a následovat jej takto je také nesprávné.⁵⁵

Uvědomění si, že jeho abdest je neplatný, protože otření ponožek při něm už není přijatelné

Pokud se jeden modlí (buďto jako imám nebo jako člen shromáždění, anebo individuálně) a vzpomene si, že si přetřel ponožky (chuff) během abdestu v době, kdy období, po němž je toto přijatelné, již vypršelo, měl by zrušit svoji modlitbu, jelikož jeho omytí bylo nesprávné. Toto bylo citováno od Imámů Ahmeda a aš-Šáfí‘ího.⁵⁶

Když imám zapomene konec recitovaného koránského verše

Pokud imám recituje část Koránu při modlitbě a zapomene konec verše a nikdo ze členů shromáždění mu to nepřipomene, může si vybrat buď říci tekbír a nepokračovat v recitaci anebo recitovat verš či více z jiné súry. Ale to je dovoleno pouze, není-li zapomenutá část z al-Fátíhy. Co se týče al-Fátíhy, ta se musí recitovat celá, jelikož její recitace je povinný akt modlitby.⁵⁷

Mít v plánu modlit se o déšť a začne přšet, než se lidé začnou modlit

Pokud se lidé sejdou k modlitbě za déšť (salátu l-istiská’), nebo to měli v úmyslu a pak zapršelo, potom se aplikuje jedna z těchto dvou možností:

Pokud se připravovali jít a zapršelo než vyšli, pak by měli poděkovat Alláhu Nejvyššímu za Jeho požehnání a nevycházet.

Pokud již vyrazili a zapršelo než se počali modlit, potom by měli nabídnout modlitbu z vděčnosti Alláhu, budiž povznesen.⁵⁸

Usnutí při pátečním kázání

Pokud osoba pocítí ospalost, nebo zadřímne, přičemž naslouchá pátečnímu kázání, je doporučeno, aby si vyměnil místo s osobou vedle sebe. Přitom by neměl mluvit, nýbrž komunikovat gesty. Důkazem pro to je hadís vypravovaný Sámurou, kterýžto pravil: „Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „**Pokud někdo z vás zdřímne během Pátečního kázání, měl by si vyměnit místo s osobou sedící vedle něho.**”⁵⁹

⁵³ Sunen Abí Dawúd, č. 233; Sahíh Sunen Abí Dawúd, 1/45. Abú Dawúd začlenil kapitolu nazvanou Fí l-džunub jusalli bi l-kawmi we huwe násin tedy „Ten kdo nedopatřením vede lidi při modlitbě, když je ve stavu dženába“.

⁵⁴ Sunen Abí Dawúd we me’ahu Me’álimu s-Sunen od al-Chattábího, editoval al-Da’ás, 1/159.

⁵⁵ Z ústní fatwy šejcha Abdul’azíze ibn Báže.

⁵⁶ Viz al-Mughní, 2/505.

⁵⁷ Ibn Báz: Fetawá’ al-Islámíjja, 396.

⁵⁸ Viz al-Mughní, 2/296.

⁵⁹ Al-Bejhékí, 3/238; Sahíhu l-Džámi‘ č. 812.

Jiný hadís vypravoval Ibn Omar který řekl: „Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „**Pokud někdo z vás podřimuje v mešitě v pátek, měl by si sednout na jiné místo.**“⁶⁰

3. Odpovědi o zapomenutí během modlitby

Pochybnost o počtu odmodlených rak'átů

Pochybuje-li někdo, jestli se modlil kupříkladu tři nebo čtyři rak'áty, měl by se zachovat podle toho, co je pravděpodobnější. Avšak není-li si jist, co je pravděpodobnější, měl by předpokládat to, co je jisté, a to je menší číslo a provést padnutí na tvář za zapomnětlivost (sudžúd ul-sehw).

Důkazem je hadís vypravovaný Abú Sa'ídem al-Chudrim (kéž v něm Alláh nalezne zalíbení), jenž řekl: „Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „**Pokud někdo z vás pochybuje během modlitby a nevzpomíná si kolik rak'átů se modlil, jestli tři nebo čtyři, pak by měl zapomenout na svoje pochybnosti a dokončit svou modlitbu na základě toho, o čem si je jist, a pak provést dvakrát sudžúd před pozdravem. Pokud se ukáže, že se modlil pět rak'átů, tyto dva sudžúdy z toho udělají sudý počet a pokud skončil dovršující své čtyři rak'áty, tak to bude otevřený odpor šejtánovi.**“⁶¹

Imám si vzpomene, že zapomněl recitovat al-Fátihu během tichého rak'átu

Pokud si imám vzpomene při konečném tešehudu (tj. sezení při modlitbě) že recitoval at-tehíját (tj. pozdravy vyslovené během sezení) na počátku tichého rak'átu namísto al-Fátihy, měl by vstát a přednést jiný, správný rak'át, aby nahradil ten, co provedl nesprávně, když nerecitoval al-Fátihu. Je tomu tak proto, že Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „**Neexistuje modlitba pro nikoho, kdo nerecituje (při ní) al-Fátihu.**“⁶²

Je také vyžadováno od členů shromáždění za ním, co ho následují, přestože to pro ně bude pátý rak'át. Pokud nechápou a nepostaví se, ale říkají “subhán Alláh” aby naznačili, imámovi, že se spletl, imám by měl gestikulovat pohybem rukou doleva a doprava, aby je informoval, že to dělá záměrně a naznačit jim, že by se měli postavit a že ví, co dělá.

Avšak pokud se toto stane někomu z lidí modlících se za imámem, jeho modlitba bude správná pokud následoval imáma.

Dokladem pro to je hadís od Abú Bekra, který popisuje, jak se přidal k modlitbě v pozici rukú' a nerecitoval al-Fátihu. Prorok صلى الله عليه وسلم mu řekl: „**Kéž Alláh zvýší tvé úsilí. Nepotřebuješ opakovat.**“⁶³

Člen shromáždění zapomněl recitovat al-Fátihu nebo se přidal k modlitbě v okamžiku rukú'

Pokud osoba následující imáma zapomene recitovat al-Fátihu nebo si není vědoma, že je povinná, nebo se přidá k modlitbě, kdy je imám v pozici rukú', pak bude jeho rak'át považován za kompletní a jeho modlitba za správnou. Nepotřebuje rak'át opakovat, neboť ho omlouvá jeho neznalost či zapomnětlivost, nebo to, že se přidal k modlitbě v době, kdy modlící se stojí vzpřímeně. Takový je názor většiny učenců.⁶⁴

Toto je jedna z věcí, kterou imám nese za ty, které vede v modlitbě.

⁶⁰ Abú Dawúd, č. 1119; Sahíh al-Džámi' č. 809.

⁶¹ Sahíh Muslim, č. 571.

⁶² Sahíh al-Buchári, č. 723.

⁶³ Sahíh al-Buchári, č. 750.

⁶⁴ Ibn Báz: Fetawá' Islámíjja, 1/263.

Zvednutí hlavy z rukú' a následné uvědomění si, že se zapomněl říci tesbáh

Pokud někdo zvedne hlavu z rukú' (tj. předklonu) a pak si vzpomene, že nevyslovil tesbáh během tohoto rukú', neměl by se do rukú' vracet, poněvadž požadavek pro prosby v rukú' už není platný podle toho, že zvedl hlavu. Pokud se do rukú' záměrně vrátí, tak to učiní jeho modlitbu neplatnou, neboť k ní přidal rukú' (jakožto nezbytnou, klíčovou, ar. „rukn“ část modlitby) navíc. Ovšem pokud k tomu došlo kvůli jeho ignoranci nebo zapomnětlivosti jeho modlitba nebude anulována, ale v tomto případě musí provést padnutí na tvář ze zapomnětlivosti, pokud se modlil individuálně, anebo vedl shromáždění. Je tomu tak proto, že říci tento tesbáh (tj. „subhána Rabbi al-‘Azím,“ česky „sláva mému Pánu, Ohromnému“) je wádžib (tj. povinné), a pokud to někdo zapomene, může to kompenzovat učiněním padnutí na tvář za odpuštění. Pokud se modlil za imámem a zapomene tesbáh, tak už se to nepovažuje za zapomenutí povinného aktu.⁶⁵

Zapomenutí prvního tešehhudu

Pokud někdo zapomene první tešehhud, postaví se ke třetímu rek'átu a začne recitaci al-Fátihy, tak podle většiny učenců by se neměl vracet do sedu. Pokud tak učiní vědouce, že je to nežádoucí, jeho modlitba bude anulována, jelikož už zahájil další nezbytný akt. Povinný akt, který zapomněl (tj. tešehhud) lze nahradit padnutím na tvář za zapomnětlivost. Dokladem je hadís vypravovaný od al-Mughíry ibn Šu'by: *“Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud imám začne vstávat po druhém rek'átu, pak si vzpomene, než se zcela napřímí, že by se měl posadit, ale pokud se už vzpřímil, tak by si neměl zase sedat, ale učinit dvě padnutí na tvář za zapomnětlivost.“*⁶⁶

Zkrátka, pokud se někdo postaví ke třetímu rek'átu a zapomínajíc tešehhud, aplikuje se jeden ze tří scénářů:

Pokud si vzpomene, než se napřímí, tak by se měl vrátit k tešehhudu.

Pokud si vzpomene, až se napřímí, ale dříve, než začne recitovat al-Fátihu: pak je lepší si nesesat, ale pokud si sedne jeho modlitba bude platná.

Pokud si vzpomene po zahájení recitace al-Fátihy. Pak již není dovoleno vrátit se k tešehhudu. Tyto tři případy byly odvozeny z výše uvedeného hadísu.⁶⁷

Imám vysloví pozdrav, pak padne na tvář kvůli zapomnětlivosti, ale později se postaví, aby dokončil modlitbu

Pokud imám vysloví pozdrav a osoba, která se připojila k modlitbě se postaví, aby dokončila, co zmeškala a pak náhle uvidí, že imám činí padnutí na tvář za zapomnětlivost po selám, opozdilec by se měl znovu posadit a padnout na tvář s imámem, pokud nestál zcela vzpřímeně. Jinak by si neměl sedat znovu, měl by dokončit svou modlitbu a potom zameškaná padnutí na tvář za zapomnětlivost. Důkaz je stejný, jak byl představen v diskusi o zapomenutí si sednout k tešehhudu mezi druhým a třetím rek'átem.⁶⁸

Imám se splete, ale nechápe, když na to shromáždění odkazuje slovy “Subhán Alláh” aby ho na to upozornili

Pokud udělá imám chybu a zmešká povinnou část modlitby, a kongregace ho upozorňuje na tuto chybu (vyřčením “subhán Alláh”), ale on nepochopí, co mají na mysli nebo neví, kde a jak se dopustil chyby, a pokračuje k dalším povinným aktům, mezi něž vynechaný akt nepatří, tak potom existuje více názorů ohledně toho, jak ho přimět pochopit. Nejlepším názorem je, že by mu měli připomenou tu část příslušnou prosbou např. vyslovením “subhána Rabbi al-

⁶⁵ Viz al-Mughní me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/679.

⁶⁶ Abú Dawúd, č. 1036; Silsilatu s-Sahíha, 321.

⁶⁷ Al-Mughní me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/677.

⁶⁸ Al-Mughní me'a š-Šerhi l-Kebír, 1/697.

‘Azím” bylo-li to rukú’ nebo “subhána Rabbi al-A‘lá” bylo-li to padnutí na tvář, nebo Rabbi ghfir lí, bylo-li to sezení mezi dvěma padnutími na tvář, atd.⁶⁹

4. Rozličná rozhodnutí

Zapomenutí obléct ihrám na Hadž nebo ‘Umru

Pokud někdo cestuje letadlem a zapomene si obléct ihrám a letadlo vzlétne, měl by ho vyrobit ze dvou kusů látky, libovolné barvy anebo z prostěradel, či osušek, které může sehnat. Pokud nedovede najít nic vhodného, měl by odstranit všechno šité oblečení a pokrývku hlavy, má-li nějakou, může-li, a vejít do stavu poutního zasvěcení (ihrám), když mine mikát vzduchem. Neměl by překročit mikát, aniž by byl ve stavu ihrám. Jakmile dospěje na místo, kde se může převléknout a obléct dva kusy tkaniny (náležitý oděv ihrám), tak by to měl udělat; navíc musí zaplatit pokutu (fidja) nebo obětovat ovci nebo se postit po tři dny nebo nakrmit šest potřebných lidí. Může si vybrat jednu z těchto možností a jeho ihrám je správný.

Přerušení tawwáfu nebo sa‘j

Pokud osoba koná tawwáf (tj. obcházení Káby) nebo sa‘j (tj. poklus mezi Safou a Marwou), a zjistí potřebu (např. má žízeň a musí se napít, nebo ztratí z dohledu rodinného příslušníka a zastaví, aby ho hledal, nebo je unavený a musí si odpočinout), tak je-li přestávka krátká a je jako taková dle zvyku, tak potom může pokračovat od místa, kde odešel. V případě, že je voláno k modlitbě a on přeruší tawwáf, aby se modlil, tak v této otázce se učenci neshodují. Nejopatrnější názor je, že když pokračuje v tawwáfu, neměl by počítat poslední kolo, které nedokončil, když přerušil tawwáf, aby se pomodlil.⁷⁰

Záležitost odpočinku při tawwáfu a sa‘ji je však odlišná, založená na podmínce, že tawwáf a sa‘j by se neměly přerušovat. Při sa‘j není kontinuita vyžadována podle nejlepšího názoru.⁷¹ Takže pokud osoba koná sa‘í a přeruší ho po několika kolech a potom se vrátí k jejich dokončení, bude se to považovat za dovolené. Avšak pokud jde o kontinuitu tawwáfu, tak učenci mají dva názory:

a. Kontinuita je wádžib (povinnost) a dlouhé přerušení bez oprávnění anuluje tawwáf.

b. Tato kontinuita je sunna a tawwáf se neanuluje, ani když je přestávka dlouhá.⁷²

Přesto je lepší řídit se prvním názorem a být si jist.

Pohřeb toho, kdo zemřel na moři

Zemře-li osoba na lodi plavící se po moři, podle Imáma Ahmeda by lidé měli počkat v naději, že narazí na místo, kde by ho mohli pohřbít (ostrov nebo pláž) za den nebo dva, a jsou-li si jisti, že tělo se nerozloží. Leč není-li to možné, měli by ho zabalit a nabalzámovat a pomodlit se pohřební modlitbu a nakonec přivázat k tělu něco těžkého a spustit ho do vody.⁷³

Výměna peněz stejné měny

Předpokládejme, že člověk má například bankovku v hodnotě 50, a chce si ji rozměnit na pět v hodnotě 10, a požádá jinou osobu o drobné, ale ten člověk má jen tři bankovky po 10. Je dovoleno první osobě (té, co chce drobné) dát mu bankovku v hodnotě 50 a vzít si ty tři po 10, nechávajíc zbylých 20 jako půjčku, kterou si vyzvedne později?

⁶⁹ Al-Mughní me‘a š-Šerhi l-Kebír, 1/707.

⁷⁰ Ibn Báz: Fetawá‘u l-Hadždž we l-‘Umra, str. 80; al-Medžmú‘ li n-Newáwí, 8/49.

⁷¹ Al-Mughní me‘a š-Šerhi l-Kebír, 3/414.

⁷² Tento názor upřednostnil an-Nawáwí v al-Medžmú‘, 8/47.

⁷³ Al-Mughní me‘a š-Šerhi l-Kebír, 2/381.

Vzhledem k tomu, že tato praxe je dnes hojně rozšířená, většinu lidí by zarazilo, kdyby byli informováni, že toto je ribá' (tj. úrok). Důvodem je, že hodnota, kterou si každý vzal, je odlišná, zatímco podmínkou je, že pokud bankovky patří k jedné měně (tj. dolary za dolary, dináry výměnou za dináry atd.) tak musí být stejné peněžní hodnoty a směněny "za hotové" (z ruky do ruky, bez odročení. Je tomu tak kvůli tomu, že Prorok صلى الله عليه وسلم pravil:

"Neprodávejte zlato za zlato pokud není oboje shodné, a neprodávejte menší množství za větší a naopak. Neprodávejte stříbro za stříbro pokud není oboje shodné, a neprodávejte menší množství za větší a naopak. Neprodávejte zlato a stříbro, které tu není ve chvíli výměny (tj. odložené množství) za zlato a stříbro, které tu je."⁷⁴

Tento hadís zakazuje jak úrok z přebytku (ar. „ar-ribá' u l-fadl“) tak i úrok z úvěru nebo odložené placení (ar. „ar-ribá' u n-nasí'a).

Tedy způsob, jak se tomuto vyhnout, když dnes pořád potřebujeme měnit bankovky, je takový: ten kdo má bankovku v hodnotě 50 by ji měl dát druhému jako zástavu a vzít si 30 jako půjčku. Později by měl zaplatit půjčku.

Dodatek: Ačkoli výsledek může vypadat shodný, rozdíl je ve způsobu, jakým se transakce odehrává.⁷⁵

Být v práci požádán o udělení něčeho, co odporuje islámským zásadám

Co by měl člověk dělat, je-li v práci požádán, aby udělal něco, co odporuje islámským zásadám?

Pokud dostane osoba příkaz udělat něco v práci, měl by o tom uvažovat. Pokud tato činnost nezahrnuje žádnou neposlušnost vůči Alláhu, budiž oslaven a povznesen, měl by jít a udělat to. Jinak, je-li v tom zahrnuta určitá nepolůšnost vůči Alláhu, budiž oslaven a povznesen, neměl by příkaz uposlechnout, nebo jinak se bude podílet na hříchu a špatnosti. Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: **"Člověk nesmí poslouchat, pokud to zahrnuje neposlušnost Alláha, budiž oslaven a povznesen. Věru poslušnost se vztahuje pouze na spravedlivé skutky."**⁷⁶

Alláh pravil v Koránu o lidech, kteří zbloudili:

وقالوا ربنا إنا أطعنا سادتنا وكبراءنا فأضلونا السبيل

"A řeknou; „Pane náš, poslouchali jsme náčelníky své a velmože své a oni nám dali zbloudit z cesty!" (al-Ahzáb:67)

5. Obecné chování a sunna Proroka صلى الله عليه وسلم

Náležitý způsob děkování Alláhu

Pokud muslim obdrží hojnost nebo je zachráněn z nějakého soužení, je mu doporučeno vykonat padnutí na tvář z vděčnosti. Abú Bekra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravuje, že: **"Když Prorok صلى الله عليه وسلم obdržel něco, co ho potěšilo, nebo dobré zprávy, padl na tvář, aby poděkoval Alláhu."**⁷⁷

Rituální čistota a obrácení ke kible není podmínkou pro padnutí na tvář z vděčnosti, avšak pokud člověk provede abdest a otočí se ke kible je to upřednostněno.⁷⁸

⁷⁴ Sahíh al-Bucháři, č. 2068.

⁷⁵ Převzato z ústní fatwy od šejcha 'Abdul 'azíze ibn Báz.

⁷⁶ Sahíh al-Bucháři, viz Fethu l-Báři, 13/121; Ahmed, 1/91; tato verze byla vypravována v as-Silsilatu s-Sahíha, č. 181.

⁷⁷ Abú Dawúd, č. 2774; Je to sahíh, a bylo to uvedeno v Miškátu l-Masábíh, č. 1494.

⁷⁸ Medžmú' Fetawá' od Ibn 'Usejmína, 4/216.

Přijímání peněz nebo majetku, o který se jeden neprosil

Pokud se vám dostane peněz, či majetku z toho, co je halál (islámem dovoleno) od jiné osoby nebo entity, aniž byste o to žádali, toužili po tom nebo o to žebrali, a aniž byste se ponižovali, tak byste to měli přijmout. Omar (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že: “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud něco (tj. peníze, majetek) přijde k vám, po čem jste netoužili nebo o to nežádali, přijměte to. Jinak se s tím netrapte.*”⁷⁹

Dotazování se muslimského hostitele na jídlo nebo pití, které podává

Pokud je muslimovi předloženo jídlo v domě jeho muslimského bratra, a on pochybuje, jestli je maso halál nebo harám, měl by jíst bez vyptávání, protože v islámu je principem, že muslimové jsou důvěryhodní. Dokladem pro to je výrok Proroka صلى الله عليه وسلم: “*Vstoupí-li někdo z vás do domu svého muslimského bratra a ten mu poskytne jídlo, necht' jí a neptá se na to, a poskytne-li mu nápoj, necht' pije a neptá se na to.*”⁸⁰

Je tomu tak proto, že takové vyzvídání by mohlo urazit hostitele a přimět ho k pocitu, že je pochybný.

Chůze s jednou botou, když druhá je poškozená

Pokud někdo kráčí v botách a jednu rozbije nebo roztrhá, neměl by pokračovat v chůzi s jednou nohou obutou a druhou bosou. Buď by měl rozbitou botu opravit anebo obě zout a jít bos. Chození bosky je v takovém případě sunna. Dokladem pro to je vypravování Abu Hurejry: “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Nikdo by neměl chodit s jednou botou. Měl by mít obě nebo obě vyzout.*”⁸¹

Učenci řekli mnoho věcí k příčině takového jednání. Nejvíce autentickým je, že toto bylo popsáno Ibnu l-'Arabim a dalšími jako způsob chůze šejtána.⁸² Důkazem je zpráva Abú Hurejry (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Věru šejtán chodí s jednou botou.*”⁸³

Krásné sny

Má-li muslim pěkný sen, je doporučeno zachovat se následovně:

Chválit a děkovat Alláhu, budiž oslaven. Vyložit ho sám nebo ho probrat s učencem, který mu ho může vyložit. Neměl by to nikomu říkat, vyjma toho, kdo mu může dát dobrou radu, nebo tomu, kdo je moudrý, nebo tomu, koho miluje. Neměl by informovat nikoho, kdo by na něj mohl žárlit.

Důkazem pro to je zpráva od Abú Sa'ída al-Chudrího (kež v něm Alláh nalezne zalíbení): “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud někdo vidí sen, který se mu líbí, tak je to od Alláha a měl by děkovat Alláhu a říct to ostatním.*”⁸⁴

A bylo také uvedeno od Abú Hurejry (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) že: “*Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Nevypravujte svoje dobré sny nikomu vyjma vzdělané osoby nebo někoho, kdo vám může dobře poradit.*”⁸⁵

Je tomu tak proto, že taková osoba ho může vyložit vhodným způsobem, ne jako někdo, kdo závidí nebo je nevědomý.

⁷⁹ Sahíh al-Buchári, č. 1404.

⁸⁰ Ahmed, 2/399; as-Silsilatu s-Sahíha, č. 627.

⁸¹ Sahíh al-Buchári, č. 5518.

⁸² Fethu l-Báří, 10/310.

⁸³ As-Silsilatu s-Sahíha, č.348.

⁸⁴ Sahíh al-Buchári, č. 6584.

⁸⁵ Džámi 'u t-Tirmízí, č. 2280; as-Silsilatu s-Sahíha, č. 1119.

Špatné sny

Má-li muslim zlý sen (noční můru), měl by udělat následující:

Plivnout (suše) třikrát doleva, hledat útočiště před šejtánem u Alláha, také třikrát. Hledat útočiště u Alláha před zlem snu. Vstát a pomodlit se. Změnit stranu, na které spí, když bude pokračovat ve spánku, i kdyby to znamenalo, že bude spát na levém boku. Neměl by to nikomu říkat, ani by sen neměl vykládat, ani žádat někoho jiného, aby mu ho vyložil.

Dokladem pro to je vypravování Džábira (kěz v něm Alláh nalezne zalíbení) že: *“Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Pokud má někdo z vás sen, který se mu nelíbí, měl by třikrát plivnout doleva, hledat útočiště před Satanem u Alláha, a otočit se na druhou stranu.”*⁸⁶

Podle jiné zprávy je znění takové: *“Měl by hledat útočiště u Alláha před jeho zlem, aby mu neuškodilo.”*

Vypravěč tohoto hadísu pravil: *„Míval jsem sny, jejichž váha na mně ležela jako hora, ale jakmile jsem uslyšel tento hadís, už jsem si s tím nikdy nedělal starosti.”*⁸⁷

Džábir (kěz v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že jednou přišel k Prorokovi صلى الله عليه وسلم beduín a řekl: *“Proroku Alláha, měl jsem sen, že moje hlava byla useknuta a odkutálela se a já jsem za ní běžel.”* Prorok صلى الله عليه وسلم mu pravil: *„Nepovídej lidem, že si šejtán s tebou zahrává ve tvých snech.”*⁸⁸

Podle jiné zprávy je znění takové: *“Pokud někdo vidí, co se mu nelíbí, měl by vstát a pomodlit se.”*⁸⁹

Být ovlivněn spatřením ženy

Pokud muslim vidí nepříbuznou ženu a to ho ovlivní, tak pokud má manželku, měl by jít domů a mít s ní styk, aby se zbavil toho, co ho mohlo ovlivnit. Dokladem pro to je vypravování od Džábira (kěz v něm Alláh nalezne zalíbení): *“Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: „Je-li někdo z vás přitahován a líbí se mu žena, měl by se vrátit ke své manželce a mít s ní styk, protože to ho zbaví čehokoli, co ho ovlivnilo.”*⁹⁰

Sedět mezi sluncem a stínem není dovoleno

Je-li místo, kde člověk sedí mezi sluncem a stínem, měl by si přesednout, jelikož Prorok صلى الله عليه وسلم pravil: *“Pokud někdo z vás sedí ve stínu, kterého ubývá, takže část jeho těla je na slunci a zbytek ve stínu, měl by vstát a přesunout se.”*⁹¹

Důvodem pro to je, že toto je pozice preferovaná šejtánem. Důkazem je Prorokův zákaz sedět částečně na slunci a částečně ve stínu. Ten صلى الله عليه وسلم pravil: *“Toto je místo, kde sedí šejtán.”*⁹²

Když nemoc zasáhne něčí ženu

Pokud něčí žena onemocní, je doporučeno, aby udělal to, co Prorok صلى الله عليه وسلم dělal: *“Když některá z jeho žen onemocněla přikázal přichystat polévku. Pak jí nařídil, aby ji pila. Říkal: „Toto posiluje srdce toho, kdo je sklíčený a čistí srdce nemocného, jako když si myjete obličej vodou.”*⁹³

⁸⁶ Sahíh Muslim, č. 2262.

⁸⁷ Sahíh Muslim, č. 2261.

⁸⁸ Sahíh Muslim, č. 2268.

⁸⁹ Džámi‘u t-Tirmízí, č. 2280; Sahíhu l-Džámi‘, č. 3533.

⁹⁰ Sahíh Muslim, č. 1403.

⁹¹ Abú Dawúd, č. 4821; Sahíhu l-Džámi‘, č. 748.

⁹² Ahmed, 3/413; Sahíhu l-Džámi‘, č. 6823.

⁹³ Džámi‘u t-Tirmízí, č. 2039; Sahíhu l-Džámi‘, č. 4646.

Když něčí dítě nebo člen rodiny lže

Když někdo z dětí nebo členů z rodiny lže, měl by tuto věc řešit tak, jak to dělal Prorok صلى الله عليه وسلم: *“Pokud on صلى الله عليه وسلم zjistil, že někdo z rodiny lhal, vyhýbal se mu, dokud se nekál.”*⁹⁴

Kdy není povědění pravdy nejvhodnější možností

Pokud muslim čelí obtížné situaci, kde potřebuje říct, co odporuje pravdě, aby uchránil sebe nebo někoho jiného nevinného apod., existuje cesta, jak ze situace uniknout bez lhaní nebo spáchání hříchu?

Ano, existuje zákonná cesta a dovolený únik, kterého lze využít, je-li to nutné. Je jím dvojsmyslnost a nepřímá řeč. Imám al-Buchári (kež se nad ním Alláh smiluje) nazval kapitolu své Sahíh: *“Nepřímá řeč je bezpečný způsob, jak se vyhnout lži”*.⁹⁵

Imám Sufján as-Sewrî byl přiveden k chalífovi al-Mehdimu, který ho měl rád, ale když chtěl odejít, chalífa mu řekl, že musí zůstat. As-Sewrî odpřísáhl, že se vrátí. Pak vyšel a nechal boty u dveří. Po chvíli se vrátil, vzal boty a odešel. Chalífa se na něho ptal a bylo mu řečeno, že přísahal, že se vrátí, takže se vrátil a vzal si boty.

Jinými příklady dvojsmyslnosti a nepřímé řeči jsou: Pokud se někdo zeptá, zda jste neviděl toho a toho a vy se obáváte, že pokud o něm povíte tazateli, povede to ke škodě, můžete popřít, že jste ho viděl myslíce přitom na konkrétní čas a místo, kdy jste ho opravdu neviděl.⁹⁶ Avšak člověk by se měl mít na pozoru, neboť užití těchto prohlášení se omezuje na velice obtížné situace, jinak přehnané využívání tohoto může vést ke lhaní.

Člověk může ztratit dobré přátele, poněvadž ti budou stále pochybovat, co vlastně myslel.

Pokud osoba, které bylo toto prohlášení určeno, zjistí, že realita byla odlišná, a nebude si vědoma, že osoba měla na mysli úmyslnou dvojznačnost nebo neurčitost, bude ho považovat za lháře. To odporuje principu chránění cti jedince neposkytováním lidem důvod k pochybnostem o jeho bezúhonnosti...

Osoba užívající této techniky často se může stát hrdou na tuto schopnost a využívat lidi.

Nakonec, prosím Alláha, budiž oslaven a povznesen, aby nám poskytl správné porozumění našemu náboženství, aby nás naučil, co nám prospívá, a prospěl nám tím, co nás učí, aby nás vedl, a chránil nás před zlem nás samotných. Alláh je nejlepší ochránce a On je nejmilosrdnější ze všech.

Kež Alláh požehná našemu Proroku Muhammedovi a jeho rodinně a jeho společníkům.

⁹⁴ As-Silsilatu s-Sahíha, č. 2052; Sahíhu l-Džámi‘, č. 4675.

⁹⁵ Sahíh al-Buchári, Kitáb al-Adab, tj. Kniha způsobů, kapitola 116.

⁹⁶ Ighásetu l-Lahfán od Ibnu l-Kajjíma, 1/381 ff., 2/106-107. Viz také sekci o neurčitosti (me‘áríd) v Al-Adábu š-Šar‘íja od Ibn Mufliha, 1/14.